

บทคัดย่อ

การดูนกเป็นกิจกรรมนันทนาการและกิจกรรมศึกษาธรรมชาติอย่างหนึ่งที่เกิดจากการสังเกตนก รวมถึงสัตว์ปีกในแหล่งธรรมชาติ ในเวลาสั้นกว่า กิจกรรมดูนกเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในหลายประเทศ เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ให้ความเพลิดเพลินสนุกสนาน ได้รับความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติ และยังช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยวอีกด้วย ในประเทศไทย บริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลางมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามมากมายทั้งทางด้านท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เชิงเกษตร เชิงผจญภัย เชิงประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม แต่อย่างไรก็ตาม แหล่งข้อมูลของความหลากหลายของนกยังไม่เพียงพอต่อการดึงดูดกิจกรรมดูนกบริเวณตอนกลางลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรีและชัยนาท ดังนั้นจุดประสงค์ของงานวิจัยนี้ คือ เพื่อให้ทราบข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของนกในการทำเส้นทางดูนกในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง และเพื่อนำไปเป็นแนวทางพัฒนาการกิจกรรมการดูนกและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในบริเวณดังกล่าว ความหลากหลายของนกจะถูกสำรวจในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2557 และเดือนเมษายน พ.ศ.2558 จากการสำรวจนกพบนกทั้งหมด 40 วงศ์ 74 ชนิด ใน 13 อำเภอ ของ 4 จังหวัดบริเวณใกล้ที่แม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านในช่วง ซึ่งถือว่าความหลากหลายยังอุดมสมบูรณ์อยู่ในอำเภอโนนรมย์และสรรพยา มีความหลากหลายของนกมากที่สุด ส่วนบริเวณอื่นค่อนข้างใกล้เคียงกัน มีเพียงอำเภอเมืองของอ่างทองและสิงห์บุรีค่อนข้างต่ำกว่าที่อื่น โดยทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวตามแหล่งธรรมชาติและการดูนกในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลางยังเป็นไปในทิศทางที่ดี แต่ต้องมีการปรับปรุงเรื่องความปลอดภัย สิ่งอำนวยความสะดวก จุดชมธรรมชาติและดูนก รวมถึงแหล่งข้อมูลของสัตว์ป่าด้วย ดังนั้น บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลางผ่าน 4 จังหวัดเหมาะสมที่จะถูกพัฒนาเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติ นอกจากนี้ คู่มือและเส้นทางดูนกยังสามารถช่วยเพิ่มข้อมูลความหลากหลายของนกและสนับสนุนการท่องเที่ยวใน 4 จังหวัดนี้ด้วย

ABSTRACT

Birding (Birdwatching) is a recreational activity and nature education that widely observe birds including other avian species. In a recent decade, an avitourism is has become increasingly popular and can support tourist attractions in many countries. In Thailand, the basin areas of middle part of Chao Phraya River have natural and artificial places with beautiful scenery for sightseeing of historical, adventure, agricultural and ecotourism. However, the information of bird diversity is not adequate for supporting the birdwatching trip in Ayutthaya, Ang Thong, Sing Buri and Chai Nat province. In the aim of this study, we tried to record the biodiversity of birds and created the bird guideline for supporting birdwatching and tourisms in the basin areas of middle part of Chao Phraya River of those provinces. Birds were surveyed on November 2014 and April 2015 in 13 Districts that Chao Phraya River passed through. Furthermore, we documented the attitudes of tourists for a birding in 4 provinces by using questionnaire. For bird diversity, 74 species within 40 families of bird were recorded from 13 Districts of 4 provinces. The highest of bird species presented in Manorom and Sapphaya District. Other areas were similar in number. In Mueang Ang Thong District, however, there was the lowest of bird diversity. The tourists had a good attitude for ecotourism and avitourism in the basin areas of middle part of Chao Phraya River. However, a safety, facilities, sightseeing points and wildlife data might be improved and developed. These results suggest that the basin areas of middle part of Chao Phraya River of 4 provinces can be developed to tourist attraction. Moreover, a guide to the birds may contribute the knowledge of avian species and involved to support the tourisms of these provinces.